

Nö.

68. Frumvarp

til laga um breyting á póslögum, nr. 43 16. nóv. 1907.

Frá samgöngumálanefnd.

1. gr.

Framan við 9. gr. laga nr. 43, 16. nóv. 1907, komi:

Hvert skip, sem er islensk eign, eða skip, sem menn, búsettir hjer á landi, hafa á leigu, er skyldugt til, þegar það er afgreitt frá höfn í útlöndum til Íslands, að láta pósthús þar á staðnum vita um för sína, og taka til flutnings, ef þess er óskað, allskonar brjefasendingar, sem taldar eru undir staflíð a í 2. gr. póstaganna.

Útgerðarmenn og skipstjóri ber ábyrgð á að þessu sje hlýtt.

2. gr.

Aftan við 22. gr. sömu laga komi:

Umræddar sektir má fimmfalda þegar miklar sakir eru, og auk þess er póststjórninni heimilt að útiloka hlutaðeigendur frá póstsambandi um ákveðinn tíma, þannig að hvorki sje fluttar til þeirra póstsendingar eða frá þeim meðan sá tími stendur yfir.

Póststjórninni skal einnig heimilt á sama hátt, ef stjórnarráðið samþykkir, að loka póstsambandi fyrir mönnum, sem gera sig seka í megnum vanskilum gagnvart henni.

Greinargerð

fyrir frv. þessu felst í brjefi aðalpóstmeistara til stjórnarráðsins frá 16. þ. m., er hjer fer á eftir, og hefir póststjórnin samið frumvarpið, en stjórnarráðið sent það samgöngumálanefndum Alþingis, sem hafa fallist á það og bera það fram.

»Fyrir styrjöldina og í byrjun hennar voru 10 póstskip í förum milli Íslands og annara landa eftir fyrirfram auglýstum prentuðum áætlunum fyrir alt árið, en nú engin.

Það er að vísu svo, að hvert skip, sem afgreitt er frá höfn hjer á landi, er skyldugt til að taka póstflutning, ef á það er skorað af póststjórninni, og er það óspart notað, þótt oft sje erfitt að ná í skipin.

Póststjórnin danska sjer um flutning á pósti frá Danmörku samkvæmt samningi, sem jeg gerði við hana síðastliðið sumar, og þar gilda samskonar ákvæði um skyldu skipa til að flytja póst, en frá Stórabretlandi og ýmsum öðr-

um löndum eru skip eigi skyldug til að flytja póst hingað, og verðum vjer því að sjá um þann flutning sjálfir.

Það hefir verið torsótt að fá póststjórnina á Englandi til að nota tækifærisferðir til póstflutninga hingað. Þó tókst mjer síðastliðið haust að fá hana til að senda brjefapóst til Fleetwood, til þess að koma honum með botnvörpungum, sem áttu þaðan tíðar ferðir, og til þess að eigi yrði of mikið á þá lagt, tók jeg það sjerstaklega fram, að með þessum ferðum mætti eigi senda neinn bögglapóst, því að botnvörpungar mundu eiga erfitt með að flytja hann.

Þetta gekk nú ágætlega í nóvember og desember, og kom þá brjefapóstur hingað frá Englandi, Danmörku og öðrum löndum, stundum oft í viku.

Í byrjun janúar ætlaði póststjórnin enska, eins og áður, að senda brjefapóst með einum af botnvörpungum Kveldúlfs, en var gerð afturreka, því að skipstjórnin neitaði að taka póstinn.

Póststjórnin á Englandi hefir eigi notað þessar ferðir frá Fleetwood síðan, og býst jeg við, að hún muni eigi fáanleg til að senda póst framvegis frá öðrum stöðum en Leith, meðan hún getur átt á hættu að verða rekin með póstinn til baka aftur, og það gæti líka komið fyrir, að þau skip, sem sigla frá Leith, neiti að taka póstflutning, að minsta kosti láti pósthúsið þar eða í Edinborg ekkert vita um ferðir sínar.

Jeg tel því nauðsynlegt að setja lög um að íslensk skip og skip, sem hjer búsettir menn hafa á leigu, sjeu skylduð til að flytja brjefapóst frá útlöndum fyrir hæfilega borgun, eins og frá höfnum hjer á landi.

Það mætti ákveða sektir fyrir að neita póstflutningi, og þær yrðu að hækka frá því sem ákveðið er í póstlögnum, með því að peningar eru mjög fallnir í verði, en þar eð hin auðugu útgerðarfjelög þurfa eigi að meta peningana mikils, væri rjett að heimila póststjórninni að útiloka þá frá póstsambandi, sem brjóta slík ákvæði, þannig að hvorki yrðu fluttar til þeirra póstsendingar eða frá þeim um ákveðið tímabil.

Ef jeg gæti sagt póststjórninni á Englandi, að slík lög hefðu verið sett hjer á landi, mundi hún fúsari til að afgreiða póst með tækifærisferðum.

Það mundi verða til stórmikils hagræðis fyrir almenning hjer á landi, ef þessi tækifærissskip flyttu brjefapóst hingað, án þess þó að baka útgerðarmönnum eða skipstjórum nokkur veruleg óþægindi.

Það gæti einnig í mörgum öðrum tilfellum verið heppilegt að heimila póststjórninni að útiloka þá frá póstsambandi, sem sýna af sjer megn vanskil gagnvart henni, t. d. þegar menn þverskallast við að greiða póstkröfur, þótt póstmanni kunni að hafa orðið það á að afhenda sendinguna sjálfa, án þess um leið að innheimta póstkröfuna, eða þegar menn fást eigi til að endurgreiða simapóstávísanir, sem siminn hefir missímað, annaðhvort of háar eða tvítaldar, eins og stundum ber við o. s. frv.

Samkvæmt framanskriðuðu hefi jeg samið hjálagt lagafrumvarp, og leyfi mjer virðingarfyllst að mælast til að stjórnarráðið, ef það er mjer samdóma um þörf á slíkum lagafyrirmælum, vildi koma því á framfæri á Alþingi.